

*А. Ю. Святокум,
студентка V курсу 16 групи
Інституту прокуратури
та кримінальної юстиції,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, м. Харків*

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЦЕНТРІВ ПРОБАЦІЇ ДЛЯ НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ

Підлітковий вік і деліквентна поведінка в переважній більшості випадків нерозривно пов'язані, і часто цей взаємозв'язок призводить до вчинення різного роду проступків і злочинів. У такому разі завдання держави полягає не тільки у карі неповнолітнього правопорушника, а й у допомозі йому набути навичок правомірної поведінки. Саме з цією метою у країнах Західної Європи та Північної Америки був свого часу впроваджений інститут пробації. Актуальність обраної теми полягає у необхідності дослідження ефективності діяльності нещодавно відкритих ювенальних центрів пробації і визначення перспектив їх функціонування.

Пробація щодо неповнолітніх відповідно до ч. 1 ст. 12 Закону України «Про пробацію» здійснюється стосовно осіб віком від 14 до 18 років з урахуванням їх вікових і психологічних особливостей і спрямована на забезпечення їх нормального фізичного і психічного розвитку, профілактику агресивної поведінки, мотивацію позитивних змін особистості й поліпшення навичок встановлення соціальних стосунків.

Пробація щодо неповнолітніх провадиться уповноваженим органом пробації спільно з органами і службами у справах дітей, спеціальними установами й закладами, що здійснюють їх соціальний захист і профілактику правопорушень. Орган пробації сприяє залученню засуджених неповнолітніх до навчання та здобуттю ними повної загальної середньої освіти [1]. Важливу роль у цьому почали відігравати новостворені центри пробації, обов'язок відвідування яких встановлюється рішенням суду як «нев'язнична санкція».

Цікавим для України є досвід зарубіжних країн, який запозичується під час створення центрів пробації для неповнолітніх у нашій державі. Так, у Великій Британії, Данії, Швеції умови пробації для неповнолітніх можуть передбачати відвідування спеціальних установ (денних центрів, пробаційних центрів), де підліток перебуває декілька годин на день, інколи більшу частину дня, і бере участь у навчальній, трудовій, дозвільній діяльності, розвиває професійні навички, займається спортом, технічною творчістю тощо. У пробаційних центрах також провадиться виховна

і корекційна робота з неповнолітніми. Можливе ще й цілодобове перебування і проживання у стаціонарних установах – виправних гуртожитках [5, с. 27–28].

Пілотні проекти пробаційних центрів в Україні було запущено у 2011–2013 рр. у Мелітополі та Івано-Франківську на базі соціальних служб для сім'ї і дітей, які довели свою ефективність. Так, у Мелітополі через програму вже пройшли більше 90 неповнолітніх, які мали проблеми із законом. Із них лише 1 повторно скоїв правопорушення [3].

На базі кримінально-виконавчої інспекції м. Полтава та реабілітаційної мережі Благодійного фонду «Світло надії» (центр зменшення шкоди, реабілітаційний центр, навчально-виробничі майстерні) працює пілотний проект Пробаційного центру. Під час його створення в основу було покладено шведську програму реабілітації правопорушників «Кімната майбутнього», адаптовану для України громадською організацією «Світло надії». У межах проекту відпрацьовуються моделі методики оцінки ризиків і потреб засуджених, індивідуальних планів соціально-виховної роботи із ними, порядку їх виконання та контролю за перебігом; моделі діяльності фахівців із соціальної, психологічної та педагогічної роботи і волонтерів; методики інноваційної роботи із засудженими до покарань, альтернативних позбавленню волі [4, с. 209].

Першим запущеним у рамках державної програми розвитку системи пробації став ювенальний центр у Києві за канадським зразком. Важливо, що враховується канадський досвід, впроваджені передові зарубіжні методики роботи. У рамках центру спеціалісти працюють із підлітками для того, щоб з'ясувати, що їх спонукає вчинювати злочин, допомагають долати наслідки кримінальних правопорушень. Виправлення здійснюється за спеціальними програмами: «Школа і поліція», «Вибір до змін», також використовується методичний посібник до програми «Управління гнівом». Налагоджена тісна співпраця з працівниками соціальної служби у форматі майстер-класів для дітей та підлітків [2].

Таким чином, імплементація прогресивного зарубіжного досвіду пробації щодо неповнолітніх має стати відправною точкою для розроблення ефективної системи наглядових, соціальних, виховних і профілактичних заходів, які уможливають запобігання злочинності неповнолітніх, адже саме ігнорування соціальних і особистісних проблем засуджених неповнолітніх системою виконання покарань нерідко стає причиною постпенітенціарного рецидиву.

Список літератури

1. Автухов К. А. Проблеми законодавчого закріплення впровадження пробації в Україні / К. А. Автухов // Теорія і практика правознавства : електрон. наук. фах. вид. – 2013. – № 2. – Режим доступу до ресурсу: <http://nauka.jur->

academy.kharkov.ua/download/el_zbirnik/2.2013/38.pdf

2. Про пробацію : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 13. – Ст. 93.

3. Відкриття центру ювенальної пробації у Києві [Електронний ресурс] // Міністерство юстиції України. – Режим доступу: http://justic.kh.ua/home_2_1338/ (дата звернення: 14.03.2017). – Заголовок з екрану.

4. Пілотні проекти з пробації неповнолітніх продемонстрували високу ефективність [Електронний ресурс] // Правове поле. – Режим доступу: <http://www.pravove-pole.info/minyust> (дата звернення: 14.03.2017). – Заголовок з екрану.

5. Романов М. В. Забезпечення прав засуджених неповнолітніх під час відбування покарання у виді позбавлення волі / М. В. Романов // Проблеми законності. – № 115. – С. 162–171.

6. Олефір Л. І. Правова основа діяльності органу пробації щодо неповнолітніх засуджених / Л. І. Олефір // Право і суспільство. – 2015. – № 6.2. – С. 206–211.

7. Впровадження альтернативних видів кримінальних покарань в Україні : посібник / за ред. О. В. Беци. – Київ: МП Леся, 2003. – 116 с.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**КАФЕДРА КРИМІНОЛОГІЇ
ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА**

***ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ***

*Матеріали круглого столу
студентів, аспірантів, молодих учених*

(4 квітня 2017 року, м. Харків, Україна)

ТОМ 1

Харків
2017

УДК 343.8
ББК 67.309 (4УКР)

Організаційний комітет:

Гетьман А. П. – голова організаційного комітету, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України;

Головкін Б. М. – заступник голови організаційного комітету, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Ткачова О. В. – відповідальний секретар, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Автухов К. А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Таволжанський О. В. – кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Перспективи реформування кримінально-виконавчої системи України: матеріали круглого столу студентів, аспірантів, молодих вчених (4 квітня 2017 року, м. Харків): в 2т. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; за ред. А.П. Гетьмана, Б. М. Головкіна та інш. – Харків : Юрайт, 2017. – Т1 ., – 251 стр.
ISBN – 978-966-2740-95-0

У збірник увійшли наукові доповіді та тези виступів учасників круглого столу, присвяченого перспективам реформування кримінально-виконавчої системи України.

Матеріали подані в авторській редакції.

The collection made scientific reports and abstracts of the participants of the round table devoted to the prospects of reforming the penal system of Ukraine. Materials for were presented by the authors.

ISBN – 978-966-2740-95-0

УДК 343.8
ББК 67.309 (4УКР)

© Гетьман А.П., Головкін Б.М. та інш., 2017
© “Юрайт”, 2017

ЗМІСТ

Андрєєв Є. О.	Гуманізація кримінально-виконавчого законодавства.....	3
Атрєп'єва М. Р.	Актуальні проблеми виконання та відбування покарань у місцях позбавлення волі.....	7
Біленький Д. В.	Перспективи реформування кримінально-виконавчої системи України: щодо внесення змін до «Закону Савченко».....	10
Бойко В. О.	Поняття «злісне порушення встановленого порядку відбування покарання»: спірні моменти.....	13
Борох Ю. О.	Реалізація принципу справедливості під час відбування покарання.....	16
Бумба О. А.	Пробачія та стан упровадження в Україні.....	19
Васюк О. О.	Проблемні питання виконання покарання у виді штрафу.....	23
Вручинський Д. Г.	До питання визначення законного інтересу засуджених.....	28
Гавенко Т. Ю.	Проблеми виконання покарання у виді довічного позбавлення волі.....	31
Герасименко С. С.	Спонування засуджених до зразкової поведінки: метод «батоба» чи «пряника»?.....	35
Горшкова Я. С.	Про деякі проблемні питання, що виникають під час виконання покарання у вигляді штрафу.....	39
Дейнека П. В.	Перевищення меж при застосуванні заходів фізичного впливу в установах виконання покарань.....	43

Дорощенко К. В.	Відповідальність за несплату або ухилення від сплати штрафу.....	45
Дубанич М. Ю.	Правовий статус засуджених: до питання конституційного забезпечення права на працю засуджених до позбавлення волі.....	47
Дубровін С. І.	Використання категорії «ресоціалізація» стосовно неповнолітніх засуджених: окремі аспекти.....	50
Євтушенко Д. О.	Процес ресоціалізації неповнолітніх, звільнених з установ виконання покарання.....	53
Загурська А. В.	Щодо права засуджених на листування..	56
Зайкова Я. Ю.	Ресоціалізація при відбуванні покарання у виді арешту та обмеження волі: порівняння ефективності.....	60
Зосіч М. Ю.	Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають малолітніх дітей.....	64
Кирилюк С. О.	Надання державній кримінально-виконавчій службі слідчих функцій.....	68
Кишеня В. С.	Наглядова пробація у Сполучених Штатах Америки. Перспективи застосування іноземного досвіду в Україні.....	72
Клименко С. С.	Проблемні питання звільнення від відбування покарання вагітних жінок.....	75
Клімашевський В. Д.	Проблемні питання процедури помилування в Україні.....	79
Коваль В. В.	Перспективи створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекцій в	

	Україні з урахуванням досвіду зарубіжних країн.....	83
Козаченкова Д. С.	Щодо законних інтересів як елементу правового статусу засуджених.....	87
Козачок М. М.	Проблеми виправлення та ресоціалізації засуджених.....	89
Козій Н. А.	Введення інституту приватного виконання рішень.....	92
Крячко Л. Ю.	Особливості правового регулювання користування засудженими глобальною мережею Інтернет.....	96
Кудрявцева В. В.	Умови праці засуджених до позбавлення волі: деякі питання	100
Левандовська І. В.	Громадські роботи: міжнародний досвід і Україна.....	103
Левіна О. О.	Тактика виявлення осіб, схильних до суїциду. Профілактика суїцидів серед засуджених та осіб, взятих під варту...	107
Лисенко О. Е.	Розбіжності у визначенні поняття «громадські роботи» за Кримінальним та Кримінально-виконавчим кодексами України.....	110
Лукашова Є. В.	Соціально-виховна робота із засудженими (мета та способи).....	115
Малиш С. С.	Окремі аспекти соціально-виховної роботи з неповнолітніми, засудженими до позбавлення волі.....	119
Мартинюк Н. В.	Прихована проблема відповідальності осіб за ухилення від відбування покарання у виді громадських робіт.....	123
Масловська Ю. Ю.	Працевлаштування осіб, звільнених з місць позбавлення волі: окремі аспекти..	126
Мельник М. Г.	Застосування фізичного впливу,	

	спеціальних заходів, зброї до засуджених.....	129
Мешков С. В.	Ресоціалізація неповнолітніх засуджених.....	132
Мироненко А. А.	Міжнародний досвід пробації.....	134
Моржановська А. І.	Право на користування Інтернетом засуджених, які відбувають покарання, пов'язані з позбавленням волі.....	138
Насібулліна Н. Р.	Цілі покарання.....	141
Носач Є. О.	Досудова пробація як елемент оновлення системи юстиції України.....	146
Павельчук Д. А.	Виховання та перевиховання засуджених до позбавлення волі.....	147
Павленко В. О.	Чи можливе виправлення осіб, засуджених до довічного позбавлення волі?...	151
Павлуцька В. І.	Цілі покарання та кримінально-виконавчого законодавства.....	154
Пастушок Б. М.	Виправлення і ресоціалізація засуджених.....	157
Певень М. М.	Проблеми здійснення процедури помилування в Україні.....	160
Пищик К. О.	Спірні питання запровадження слідчих підрозділів Державної кримінально-виконавчої служби.....	163
Рева Н. М.	Щодо питання застосування громадських робіт.....	166
Романченко Д. І.	Щодо питання про міжнародно-правові правила поведіння із неповнолітніми засудженими.....	169

Руденко А. М.	Діяльність громадських організацій та їх вплив на кримінально-виконавчу систему України.....	173
Самойленко М. С.	Проблемні питання оцінки ефективності роботи органів і установ виконання покарань.....	177
Святокум А. Ю.	Запровадження центрів пробації для неповнолітніх осіб.....	181
Сергієнко В. М.	Місце суспільно корисної праці в системі заходів ресоціалізації засуджених до позбавлення волі	184
Синявський М. А.	Виправлення засуджених до позбавлення волі : міф чи реальність?...	189
Слюсар Д. Ю.	Впровадження приватних установ виконання покарання в Україні.....	192
Смиковська А. М.	Місце духовної та благодійної опіки церков у системі виховного впливу на засуджених осіб.....	194
Тарапунець В. В.	Загальна характеристика покарання у виді виправних робіт та відмежування його від виправних робіт як адміністративного стягнення.....	197
Тертична А. А.	Інститут пробації: необхідність подальшого впровадження в Україні.....	201
Ткачова А. С.	Виконання покарання у виді арешту: проблемні питання.....	204
Ткачук А. О.	Право засуджених на користування глобальною мережею Інтернет – нові можливості для ресоціалізації та соціальної адаптації засуджених.....	207
Федорець А. Є.	Інститут закінчення строків давності виконання обвинувального вироку як підстава для звільнення особи від	

	відбування покарання.....	210
Хакімова М. Т.	Порівняльний аналіз застосування заходів безпеки в установах виконання покарань України та Естонії.....	21
Харченко Я. Є.	Щодо питання реалізації досудової пробації 17 в Україні.....	
Шевченко А. І.	Кримінально-виконавча характеристика засудженої особи.....	221
Шпарага Д. Ю.	Умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання.....	225
Штефан Є. О.	Форми впливу соціально-виховної роботи на засуджених до довічного позбавлення волі.....	290
Штокало Т. В.	Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі.....	233
Шутов Д. К.	Деякі проблеми покарання у виді виправних робіт.....	236
Шутова Л. М.	Міжнародно-правовий аспект виконання громадських робіт.....	239
Ярова А. В.	Громадський вплив як засіб ресоціалізації засуджених.....	243

Наукове видання

***ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ***

*Матеріали круглого столу
студентів, аспірантів, молодих учених*

(4 квітня 2017 року, м. Харків, Україна)

Відповідальний за випуск: Головкін Б. М.

Підп. до друку 26.05.2017. Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний.

Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 17,5. Облік.-вид. арк. 12,93.

Тираж 30 прим. Зам. № 114911 . Ціна договірна.

Друкарня «Аладдин-Принт»

61023, м. Харків, вул. Сумська, 4, оф. 8

Тел.: (057) 764-72-11 <http://aladdin-print.ua>

Свідоцтво про державну реєстрацію В00 № 966600 від 28.03.2003 р.